

MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM VỀ NHÂN VẬT NAM GIỚI TRONG TRUYỆN NGẮN TRẦN THÙY MAI

Trần Thị Lệ Thanh¹

Ngày nhận bài: 25/7/2021; Ngày phản biện thông qua: 23/8/2021; Ngày duyệt đăng: 30/9/2021

TÓM TẮT

Trần Thùy Mai là nhà văn có sức viết bền bỉ. Nghệ thuật lựa chọn, xây dựng nhân vật là một trong những thành công nổi bật của cây bút này. Để hiểu rõ hơn về đặc điểm nhân vật nam giới của nhà văn Trần Thùy Mai, chúng tôi tiến hành khảo sát một số tập truyện ngắn của tác giả xuất bản từ 1994 tới nay. Qua khảo sát, phân tích, so sánh, bài báo khái quát mẫu nhân vật nam giới với hai đặc điểm nổi bật: nhân vật chung tình, cô đơn; nhân vật có khả năng vượt thoát nghịch cảnh, nuôi dưỡng khát vọng sống tốt đẹp. Bài báo góp phần nhận diện đặc điểm nội tâm, hành vi, phẩm chất của nhân vật; nghệ thuật xây dựng nhân vật, chiều sâu tư tưởng và quan niệm nghệ thuật về con người của nhà văn – một gương mặt tiêu biểu của văn học nữ Việt Nam đương đại.

Từ khóa: Trần Thùy Mai, nhân vật nam giới, truyện ngắn.

1. MỞ ĐẦU

Sau 1975, văn học Việt Nam có nhiều bước chuyển quan trọng. Đóng góp không nhỏ cho những thành công của văn học giai đoạn này phải kể đến sáng tác của những cây bút nữ. Trong dòng chảy này, Trần Thùy Mai được biết đến với 16 tập sách, trong đó một số tác phẩm nổi tiếng được chuyển thể thành phim và kịch, được vinh danh bởi một số giải thưởng. Nhà văn đã tạo được sự quan tâm nhất định của người đọc. Đã có một số luận văn, luận án, các bài báo nghiên cứu về sáng tác của chị. Khi khảo sát các tập truyện ngắn *Thị trấn hoa quỳ vàng* (Trần Thùy Mai, 1994), *Trò chơi cảm* (Trần Thùy Mai, 1998), *Quý trong trắng* (Trần Thùy Mai, 2001), *Thập tự hoa* (Trần Thùy Mai, 2003), *Mưa đời sau* (Trần Thùy Mai, 2005), *Mưa ở Trarabourg* (Trần Thùy Mai, 2007), *Một mình ở Tokyo* (Trần Thùy Mai, 2008), *Chuyện tình trong cung Nguyễn* (Trần Thùy Mai, 2012) chúng tôi nhận thấy Trần Thùy Mai rất dụng công trong việc lựa chọn, xây dựng nhân vật. Bên cạnh thế giới nhân vật nữ, nhà văn lựa chọn xây dựng những mẫu nhân vật nam giới độc đáo. Điều này khơi gợi ở chúng tôi việc tìm hiểu đặc điểm của kiểu nhân vật này. Qua khảo sát, chúng tôi nhận thấy nhà văn đặt nhân vật vào xung đột tình cảm yêu đương, hôn nhân nhằm xây dựng mẫu nhân vật nam giới chung tình, cô đơn; có khả năng vượt thoát nghịch cảnh, nuôi dưỡng những khát vọng sống tốt đẹp. Việc tiếp cận đặc điểm này của thế giới nhân vật nam giới sẽ góp phần giúp người đọc hiểu rõ hơn nội tâm, hành vi, phẩm chất của nhân vật; nghệ thuật xây dựng nhân vật, chiều sâu tư tưởng và quan niệm nghệ thuật về con người của nhà văn.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Bài báo tập trung tìm hiểu một số đặc điểm của nhân vật nam như sự chung tình, sự đắm chìm trong nỗi cô đơn; dù khổ đau vẫn không ngừng vượt thoát nghịch cảnh, nuôi dưỡng khát vọng sống tốt đẹp trong các tác phẩm (truyện ngắn) của nhà văn Trần Thùy Mai nhằm làm rõ đặc điểm tính cách, hành vi, nội tâm, của nhân vật, góp phần hiểu hơn về chiều sâu tư tưởng, nghệ thuật xây dựng nhân vật, quan niệm nghệ thuật về con người của nhà văn.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Chúng tôi tiến hành sử dụng các phương pháp nghiên cứu:

- *Phương pháp khảo sát văn bản:* Khảo sát thế giới nhân vật nam trên các phương diện chung tình, cô đơn; giàu nội lực vượt thoát nghịch cảnh, vươn lên sống đẹp.

- *Phương pháp phân tích, tổng hợp:* Phương pháp này được sử dụng để phân tích các biểu hiện của mô típ nhân vật nam trong các tác phẩm được khảo sát.

- *Phương pháp so sánh:* Đối chiếu với một số nhân vật nam trong tác phẩm của các nhà văn nữ khác nhằm khẳng định nét riêng độc đáo của phong cách Trần Thùy Mai.

3. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

Văn học là tấm gương phản chiếu cuộc sống với đối tượng trung tâm là con người. Con người trong văn học được xây dựng như một chỉnh thể vận động, có tính cách được bộc lộ trong không gian, thời gian, mang tính quá trình. “*Nhân vật văn học là con người cụ thể được miêu tả trong tác phẩm văn học. Đây là một đơn vị đầy tính ước*

¹Khoa Sư phạm, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Trần Thị Lệ Thanh; ĐT: 0905 590706; Email: tllthanh@ttn.edu.com.